

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Их.№	753-03-4
Дата	16 / 01 / 2014 г.

16⁰⁸

ДОКЛАД

Относно: законопроект за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, № 602-01-55, внесен от Министерски съвет на 03.10.2015 г., приет на първо гласуване на 07.12.2016 г.

Проект!
Второ гласуване

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража

(обн., ДВ, бр. 25 от 2009 г.; изм., бр. 74 и 82 от 2009 г., бр. 32 и 73 от 2010 г., бр. 81 от 2011 г., бр. 103 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 42 и 79 от 2015 г. и бр. 32 и 81 от 2016 г.)

Комисията подкрепя текста на вносителя за наименованието на закона.

§ 1. Член 3 се изменя така:

„Чл. 3. (1) Осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение.

(2) За нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.“

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

§ 1 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 1.

§ 2. Член 17 се изменя така:

„Чл. 17. В Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” и териториалните ѝ служби се осъществяват следните дейности с огнестрелни оръжия и боеприпаси:

1. придобиване, съхранение, носене, употреба и отчет на оръжия, боеприпаси и пиротехнически изделия;
2. транспортиране на оръжия, боеприпаси и пиротехнически изделия;
3. извършване на ремонтни дейности на оръжия и боеприпаси;
4. извършване на технически прегледи, бракуване и унищожаване на оръжия, боеприпаси и пиротехнически изделия;
5. осъществяване на контрол върху дейностите с оръжия, боеприпаси и пиротехнически изделия.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 2.

Комисията предлага да се създаде нов § 3:

§ 3. В наименованието на глава шеста се създава изречение второ: „Изследване за професионална и психологическа пригодност“.

§ 3. В чл. 34, ал. 1 думите „за провеждане на психологически изследвания с кандидатите за държавни служители и със служителите на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" и териториалните ѝ служби, както и“ се заличават.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за § 3, който става § 4:

§ 4. В чл. 34, ал. 1 думите „психологически изследвания с кандидатите за държавни служители и със служителите на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" и териториалните ѝ служби“ се заменят с „изследвания за професионална и психологическа пригодност“.

§ 4. В глава шеста се правят следните изменения и допълнения:

1. Наименованието на глава шеста се изменя така:
„Психологическа лаборатория. Изследване за професионална и психологическа пригодност“
2. Член 35 се изменя така:

„Чл. 35. (1) Кандидатите за държавни служители по чл. 19, ал. 1, т. 1 в Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" и в териториалните й служби задължително преминават през изследване за професионална и психологическа пригодност, което включва психологическо изследване и полифизиографски тест.

(2) Задължително изследване за професионална и психологическа пригодност, включващо психологическо изследване и полифизиографски тест, се провежда и за действащи служители по чл. 19, ал. 1, т. 1 при преназначаване на по-висока по вид длъжност."

3. Създават се чл. 35а, 35б и 35в:

„Чл. 35а. (1) Изследване за професионална и психологическа пригодност, което включва психологическо изследване и полифизиографски тест, под формата на ретестиране може да се извърши за определяне на актуалната психологическа съвместимост на държавните служители по чл. 19, ал. 1, т. 1 с изискванията за заеманата длъжност и с пригодността им да изпълняват служебните задължения.

(2) Обект на ретестиране са държавни служители по чл. 19, ал. 1, т. 1, които:

1. имат затруднения и сериозни дефицити в професионалната адаптация, обучението и специализираната подготовка;

2. проявяват демотивация, емоционална неадекватност и рисково поведение;

3. извършват системни дисциплинарни нарушения.

(3) В случаите по ал. 2 ретестирането се извършва по нареждане на министъра на правосъдието или на главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“.

(4) Предложение за ретестиране до министъра на правосъдието или до главния директор могат да правят началниците на териториалните служби на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“. Предложението съдържа описание на проблемните поведенчески прояви на държавния служител, аргументи за необходимостта от провеждане на ретестиране, подробни лични и служебни данни, служебна характеристика.

(5) При констатиране на психологическа несъвместимост на държавния служител с изискванията за заеманата длъжност и непригодност да изпълнява служебните задължения той се предлага за оценка на изпълнението на длъжностните задължения.

Чл. 35б. (1) С полифизиографските тестове по чл. 35 и 35а се оценяват надеждността и интегритетът на кандидатите и служителите.

(2) За участие в полифизиографските тестове по ал. 1 и 2 кандидатите и служителите дават писмено съгласие.

Чл. 35в. (1) Изследването за професионална и психологическа пригодност по чл. 35 и 35а се извършва от експерти психолози от

независима психологическа лаборатория и приключва с експертно заключение.

(2) Условието и редът за извършване на изследването за професионална и психологическа пригодност по чл. 35 и 35а се определят с акт на министъра на правосъдието.“

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

§ 4 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Предложение от нар. пр. Хамид Хамид направено по реда на чл. 80, ал. 4, т. 2 от ПОДНС в редакция до 4 ноември 2016 г.:

В § 4, член 35 се изменя така:

1. В ал. 1 думите „и полифизиографски тест“ се заличават.
2. В ал. 2 думите „и полифизиографски тест“ се заличават.
3. В чл. 35а, ал. 1. думите „и полифизиографски тест“ се заличават.
4. Член 35б се отменя.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя за § 4, но поради това че не съответства на чл. 50, ал. 1 от Указ № 833 за прилагане на Закона за нормативните актове предлага да се оформи в нови § 5 и 6:

§ 5. Член 35 се изменя така:

„Чл. 35. (1) Кандидатите за държавни служители по чл. 19, ал. 1, т. 1 в Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" и в териториалните ѝ служби преминават през изследване за професионална и психологическа пригодност.

(2) Изследване за професионална и психологическа пригодност се провежда и за действащи служители по чл. 19, ал. 1, т. 1 при преназначаване на по-висока по вид длъжност.“

§ 6. Създават се чл. 35а и нов чл. 36:

„Чл. 35а. (1) Изследване за професионална и психологическа пригодност може да се извърши за определяне на актуалната психологическа съвместимост на държавните служители по чл. 19, ал. 1, т. 1 с изискванията за заеманата длъжност и с пригодността им да изпълняват служебните задължения.

(2) Обект на изследването по ал. 1 са държавни служители по чл. 19, ал. 1, т. 1, които:

1. имат затруднения и сериозни дефицити в професионалната адаптация, обучението и специализираната подготовка;

2. проявяват демотивация, емоционална неадекватност и рисково поведение;

3. извършват системни дисциплинарни нарушения.

(3) В случаите по ал. 2 изследването се извършва със заповед на министъра на правосъдието или на главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“.

(4) Началниците на териториалните служби на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ може да правят предложение за изследване до министъра на правосъдието или до главния директор. Предложението съдържа описание на проблемните поведенчески прояви на държавния служител, аргументи за необходимостта от провеждане на изследването, лични и служебни данни и служебна характеристика.

(5) При констатиране на психологическа несъвместимост на държавния служител с изискванията за заеманата длъжност и непригодност да изпълнява служебните задължения той се предлага за оценка на изпълнението на длъжностните задължения.

Чл. 36. (1) Изследването за професионална и психологическа пригодност се извършва от експерти психолози и приключва с експертно заключение.

(2) Условието и редът за извършване на изследването за професионална и психологическа пригодност се определят с наредба на министъра на правосъдието.“

§ 5. В чл. 43 ал. 3 се изменя така:

„(3) Минималната жилищна площ в спалното помещение за всеки лишен от свобода не може да е по-малка от 4 кв. м. Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ поддържа актуална база данни за капацитета на местата за лишаване от свобода.“

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 5, който става § 7:

§ 7. В чл. 43 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 3 се отменя.

2. Създава се нова ал. 4:

„(4) Минималната жилищна площ в спалното помещение за всеки лишен от свобода не може да е по-малка от 4 кв. м. Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ поддържа актуална база данни за капацитета на местата за лишаване от свобода.“

3. Досегашната ал. 4 става ал. 5.

§ 6. Член 57 се изменя така:

„Чл. 57. (1) Съдът определя първоначалния режим за изтърпяване на наказанието, както следва:

1. специален режим – на осъдените на доживотен затвор и на доживотен затвор без замяна;

2. строг режим:

а) на осъдените на лишаване от свобода за повече от 5 години за умишлени престъпления;

б) на осъдените на лишаване от свобода за умишлени престъпления, когато не са изтекли повече от 5 години от изтърпяване на предходно наложено наказание лишаване от свобода, което не е било отложено на основание чл. 66 от Наказателния кодекс, независимо от реабилитацията;

в) на осъдените на лишаване от свобода за умишлени престъпления, извършени в изпитателния срок на условно осъждане, за което е постановено отложеното наказание да се изтърпи отделно, ако сборът от двете наказания надвишава две години;

3. общ режим – във всички останали случаи.

(2) Съдът може да определи първоначален строг режим и в случаите по ал. 1, т. 3, когато осъденият се е укривал в хода на наказателното производство.

(3) Съдът може да определи първоначален общ режим и в случаите по ал. 1, т. 2, когато осъденият не е с висока степен на обществена опасност.“

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гъсков и Михаил Миков:

В § 6, в новото съдържание на чл. 57 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 2, б. „а“, след предлога „на“ в началото на разпоредбата се добавя „рецидивистите и на“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Извън случаите ал. 1, т. 2 съдът може да определи първоначален строг режим и във всички случаи, когато осъденият се е укривал в хода на наказателното производство.“

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за § 6, който става § 8:

§ 8. Член 57 се изменя така:

„Чл. 57. (1) Съдът определя първоначалния режим за изтърпяване на наказанието, както следва:

1. специален режим – на осъдените на доживотен затвор и на доживотен затвор без замяна;

2. строг режим на осъдените на лишаване от свобода:

а) за повече от 5 години за умишлени престъпления;

б) за умишлени престъпления, когато не са изтекли повече от 5 години от изтърпяване на предходно наложено наказание лишаване от свобода, което не е било отложено на основание чл. 66 от Наказателния кодекс, независимо от реабилитацията;

в) за умишлени престъпления, извършени в изпитателния срок на условно осъждане, за което е постановено отложеното наказание да се изтърпи отделно, ако сборът от двете наказания надвишава две години;

3. общ режим – във всички останали случаи.

(2) Съдът може да определи първоначален строг режим и в случаите по ал. 1, т. 3, когато осъденият се е укривал в хода на наказателното производство.

(3) Съдът може да определи първоначален общ режим и в случаите по ал. 1, т. 2, когато осъденият не е с висока степен на обществена опасност.“

§ 7. Член 58 се изменя така:

„Чл. 58. Осъдените се разпределят в местата за лишаване от свобода по ред, определен от главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ съобразно възможността да изтърпяват наказанието най-близо до постоянния си адрес и изискването на чл. 43, ал. 3, както следва:

1. в затворите - осъдените с първоначално определен специален режим;
2. в затворите или затворническите общежития от закрит тип - осъдените с първоначално определен строг режим;
3. в затворническите общежития от открит тип - осъдените с първоначално определен общ режим.“

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

В § 7, в новото съдържание на чл. 58, в уводното изречение думите „главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ се заменят с „министъра на правосъдието“.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя на вносителя за § 7, който става § 9.

§ 8. Член 59 се изменя така:

„Чл. 59. (1) Жените изтърпяват наказанието лишаване от свобода в отделни затвори и затворнически общежития.

(2) Непълнолетните лишени от свобода се настаняват в поправителни домове, отделно за момчета и момичета.

(3) Лишените от свобода чужди граждани изтърпяват наказанието в затвори и затворнически общежития, определени със заповед на министъра на правосъдието.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 8, който става

§ 10.

§ 9. Член 60 се изменя така:

„Чл. 60. Със заповед на началника на затвора могат да се обособяват отделения за настаняване на лишени от свобода с висока степен на обществена опасност, страдащи от алкохолизъм или наркомания, лица с психически разстройства или уязвими лица с оглед на тяхната безопасност, както и безопасността на другите лишени от свобода и на служителите.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 9, който става

§ 11.

§ 10. Член 61 се отменя.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 10, който става

§ 12.

§ 11. В чл. 62 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) точка 1 се изменя така:

„1. при включване в обучения, в курсове за придобиване на специалност, за повишаване на квалификацията или за работа - при изявено желание от лишения от свобода;“

б) в т. 3 след думите „постоянния адрес“ се добавя „или настоящия адрес“;

в) точка 5 се изменя така:

„5. при необходимост с цел съобразяване с изискванията на чл. 43, ал. 3; в този случай се взема предвид и желанието на лишения от свобода.“

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Заповедите за преместване или отказът да се уважи молба за преместване подлежат на жалба или протест по реда на Административнопроцесуалния кодекс пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Решението на съда е окончателно.“

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

В § 11 т. 2 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за § 11, който става § 13:

§ 13. В чл. 62 се правят следните изменения:

1. В ал. 1:

а) точка 1 се изменя така:

„1. при включване в обучения, в курсове за придобиване на специалност, за повишаване на квалификацията или за работа - при изявено желание от лишения от свобода;“

б) точка 5 се изменя така:

„5. при необходимост с цел съобразяване с изискванията на чл. 43, ал. 3; в този случай се взема предвид и желанието на лишения от свобода.“

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Заповедите за преместване или отказът за преместване подлежат на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Решението на съда е окончателно.“

§ 12. В чл. 63 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „ал. 1, т. 1 и 4“ се заменят с „ал. 1, т. 1, 4 и 5“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Заповедта за преместване или отказът за преместване подлежат на жалба или протест по реда на Административнопроцесуалния кодекс пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Решението на съда е окончателно.“

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

В § 12 т. 2 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за § 12, който става § 14:

§ 14. В чл. 63 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „ал. 1, т. 1 и 4“ се заменят с „ал. 1, т. 1, 4 и 5“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Заповедта за преместване или отказът за преместване подлежат на оспорване пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Решението на съда е окончателно.“

§ 13. Член 64 се изменя така:

„Чл. 64. (1) Лишените от свобода с добро поведение, които са

изтърпели най-малко една четвърт, но не по-малко от 6 месеца от наложеното наказание в затвор или в затворническо общежитие от закрит тип, могат да бъдат премествани по инициатива на началника на затвора или по тяхна молба за доизтърпяване на наказанието в затворнически общежития от открит тип.

(2) Началникът на затвора се произнася с мотивирана заповед след вземане на становището на ръководителя на направлението за социална дейност и възпитателна работа, на заместник-началника по режимно-охранителната дейност и на началника на съответното затворническо общежитие относно поведението на осъдения по време на изтърпяване на наказанието и съобразно изискването на чл. 43, ал. 3. Екземпляр от заповедта се връчва на осъдения срещу подпис и се изпраща на прокурора, осъществяващ надзор върху изпълнението на наказанието.

(3) В заповедта за преместване началникът на затвора се произнася и за режима на изтърпяване на наказанието по реда на чл. 65.

(4) Заповедта подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от връчването ѝ чрез началника на затвора пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Решението на съда е окончателно. Когато съдът не уважи жалбата, последваща молба може да се подаде не по-рано от шест месеца от влизането в сила на заповедта.”

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

В § 13, в новото съдържание на чл. 64, в ал. 4 изречение второ - отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 13, който става § 15.

§ 14. В глава осма, раздел IV се създава чл. 64а:

„Чл. 64а. (1) Лишените от свобода, които изтърпяват наказание в затворническо общежитие от открит тип, могат да бъдат премествани в затвор или в затворническо общежитие от закрит тип, когато:

1. грубо или системно нарушават установения ред;
2. за тях са налице данни за подготвяне на бягство или друго престъпление;
3. системно се отклоняват от работа;
4. влияят отрицателно върху останалите.

(2) Преместването по реда на ал. 1 се извършва от окръжния съд по местоизпълнение на наказанието по предложение на началника на затвора след вземане на становище на лицата по чл. 64, ал. 2.

(3) Окръжният съд се произнася еднолично с определение, което не подлежи на обжалване.

(4) След изготвяне на предложението началникът на затвора може да разпорежи преместване на осъдения в затвор или в затворническо общежитие от закрит тип до произнасянето на съда.”

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

В § 14, в създавания чл. 64а се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думата „затвора“ се заменя със „затворническото общежитие“.

2. В ал. 3 запетаята след „определение“ се заменя с точка и текстът до края на изречението – отпада.

3. Алинея 4 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 14, който става § 16.

§ 15. В чл. 66 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „следващия по-лек“ се добавя „от началника на затвора“.

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Началникът на затвора се произнася с мотивирана заповед след вземане на становището на ръководителя на направлението за социална дейност и възпитателна работа, на заместник-началника по режимно-охранителната дейност или на началника на съответното затворническо общежитие относно поведението на осъдения по време на изтърпяване на наказанието. Екземпляр от заповедта се връчва на осъдения срещу подпис и се изпраща на прокурора, осъществяващ надзор върху изпълнението на наказанието. Заповедта подлежи на оспорване с протест по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от връчването ѝ пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Решението на съда е окончателно.“

3. Досегашните ал. 2 и 3 стават съответно ал. 3 и 4.

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

В § 15 се правят следните изменения:

1. В т. 1, в съдържанието на приетото допълнение, след думата „затвора“ се добавя „или затворническото общежитие“.

2. В т. 2, в съдържанието на създаваната нова ал. 2 изречение четвърто – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 15, който става § 17.

§ 16. В чл. 67 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Режимът може да бъде заменен със следващия по-тежък, когато лишеният от свобода грубо или системно нарушава установения ред, системно се отклонява от работа или влияе отрицателно върху останалите:

1. в рамките на определения от съда първоначален режим – с мотивирана заповед на началника на затвора, по собствена инициатива или по предложение на заместник-началника по режимно-охранителната дейност, на ръководителя на направлението за социални дейности и възпитателна работа или на началника на съответното затворническо общежитие; началникът на затвора изисква становището на всяко от изброените лица;

2. в следващия по-тежък от определения от съда първоначален режим – от окръжния съд по местоизпълнение на наказанието по предложение на началника на затвора.“

2. Създават се нови ал. 2 и 3:

„(2) Заповедта по ал. 1, т. 1 подлежи на оспорване пред окръжния съд по местоизпълнение на наказанието в 14-дневен срок от връчването ѝ. Съдът се произнася еднолично с определение, което не подлежи на обжалване.

(3) Когато по реда на ал. 1, т. 1 е определен специален режим, се прилага чл. 198, ал. 3.“

3. Досегашните ал. 2 и 3 стават съответно ал. 4 и 5.

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

В § 16, т. 2, в съдържанието на създаваната нова ал. 2, в изречение второ запетаята след „определение“ се заменя с точка и текстът до края на изречението – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 16, който става § 18.

§ 17. В чл. 68 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „комисията по изпълнение на наказанията“ се заменят с „началника на затвора“.

2. Създава се ал. 3:

„(3) Когато по реда на ал. 1 е определен специален режим, се прилага чл. 198, ал. 3.“

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

§ 17 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 17, който става § 19.

§ 18. В чл. 69 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „комисията по изпълнение на наказанията“ се заменят с „началника на затвора“.

2. В ал. 2 думите „комисията по изпълнение на наказанията“ се заменят с „началника на затвора“.

3. Алинея 3 се отменя.

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

§ 18 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 18, който става § 20.

§ 19. В чл. 71, ал. 3 думите „чл. 198, ал. 2“ се заменят с „чл. 198, ал. 4“.

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

§ 19 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 19, който става § 21.

§ 20. Раздел VI „Комисия по изпълнение на наказанията“ с чл. 73 и 74 се отменя.

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

§ 20 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за § 20, който става § 22:

§ 22. В глава осма раздел VI с чл. 73 и 74 се отменя.

§ 21. В чл. 86 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 накрая се добавя „или с лице, с което се намират във фактическо съжителство“.

2. Създава се нова ал. 3:

„(3) Кореспонденцията на лишените от свобода не подлежи на контрол на писменото съдържание, освен когато това се налага за разкриване и предотвратяване на тежки престъпления.“

3. Досегашната ал. 3 става ал. 4.

4. Създава се ал. 5:

„(5) Лишените от свобода, които изтърпяват наказанието си в място за лишаване от свобода, което не е най-близо до постоянния им адрес, могат да ползват правата на свиждане и телефонна връзка при благоприятни условия, определени със заповед на главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 21, който става § 23.

§ 22. В чл. 97 се правят следните допълнения:

1. В т. 2 след думата „вземат“ се добавя „заемат“ и се поставя запетая.

2. Създава се т. 11:

„11. възпрепятстват наблюдението на помещенията, които обитават, както и да затрудняват по какъвто и да е начин дейността на служителите по наблюдение на поведението им.“

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

В § 22, т. 1 съдържанието на приетото допълнение се допълва с „отнемат“.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 22, който става § 24.

§ 23. В чл. 102 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) Дисциплинарните наказания по чл. 101, т. 7 и 8 могат да се налагат само при извършено дисциплинарно нарушение по чл. 100, ал. 2, т. 4 и 6-8, както и при системни нарушения по чл. 100, ал. 2, т. 1-3 и 5.”

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

В § 23, т. 1, в съдържанието на новата ал. 2 думата „само” – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за § 23, който става § 25:

§ 25. В чл. 102 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) Дисциплинарните наказания по чл. 101, т. 7 и 8 могат да се налагат само при извършено дисциплинарно нарушение по чл. 100, ал. 2, т. 4, 6, 7 или 8, както и при системни нарушения по чл. 100, ал. 2, т. 1, 2, 3 или 5.”

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3.“

§ 24. В чл. 104, ал. 1 след думите „се налагат” се добавя „с мотивирана заповед”.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 24, който става § 26.

Комисията предлага да се създаде нов § 27:

§ 27. В чл. 106, ал. 3 думите „ал. 2“ се заменят с „ал. 3“.

§ 25. В чл. 109 ал. 2 се изменя така:

„(2) Когато лишеният от свобода е наказван за нарушение, извършено в срока по ал. 1, той се смята за ненаказван, ако не извърши друго нарушение в двугодишен срок след изтърпяване на последното наказание.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 25, който става § 28:

§ 28. В чл. 109 ал. 2 се изменя така:

„(2) Когато лишеният от свобода е наказван за нарушение, извършено в срока по ал. 1, той се смята за ненаказван, ако не извърши друго нарушение в двугодишен срок след изтърпяване на последното наказание.“

§ 26. В чл. 111 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „обжалване пред районния съд по местонахождението на затвора“ се заменят с „жалба или протест пред административния съд по местоизпълнение на наказанието“.

2. В ал. 5 думата „определение“ се заменя с „решение“.

3. В ал. 6 думите „С определението“ се заменят със „С решението си“.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за § 26, който става § 29:

§ 29. В чл. 111 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „обжалване пред районния съд по местонахождението на затвора“ се заменят с „оспорване пред административния съд по местоизпълнение на наказанието“.

2. В ал. 5 думата „определение“ се заменя с „решение“.

3. В ал. 6 думите „С определението“ се заменят със „С решението си“.

§ 27. В чл. 113, ал. 1 след думите „физическа сила“ се добавя „само когато това е абсолютно необходимо“.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 27, който става § 30.

§ 28. В чл. 114 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в основния текст след думите „се допуска“ се добавя „когато е необходимо“ и се поставя запетая;

б) в т. 4 думите „конвоиране или“ се заличават.

2. Създава се ал. 3:

„(3) Извън случаите по ал. 1 употребата на белезници се допуска и когато това е необходимо при конвоиране на лишен от свобода.“

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за § 28, който става § 31:

§ 31. В чл. 114 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в текста преди т. 1 след думите „се допуска“ се добавя „когато е абсолютно необходимо“;

б) в т. 4 думите „конвоиране или“ се заличават.

2. Създава се ал. 3:

„(3) Извън случаите по ал. 1 употребата на белезници се допуска и когато това е необходимо при конвоиране на лишен от свобода.“

§ 29. В чл. 116, ал. 1 след думите „употреби оръжие“ се добавя „само когато това е абсолютно необходимо“.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 29, който става § 32.

§ 30. В чл. 128, ал. 1 се създават изречения второ и трето: „За всеки лишен от свобода се създава медицинско досие, което съдържа информация и постоянно поддържани данни за здравословното му състояние. При преместване на лишения от свобода в друг затвор медицинското досие се изпраща незабавно на приемащата териториална служба.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 30, който става § 33.

§ 31. В чл. 144 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 изречение първо се изменя така: „Лишените от свобода, изолирани в наказателна килия, се посещават от медицински специалист всеки работен ден.“

2. Създава се ал. 3:

„(3) Извършените прегледи се удостоверяват в съответните писмени документи, които се прилагат към медицинското досие на осъденото лице.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 31, който става § 34.

§ 32. В чл. 154, ал. 3 думите „или психологическо“ се заменят с „и психологическо“.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за § 32, който става § 35:

§ 35. В чл. 154, ал. 3 съюзът „или“ се заменя с „и“.

Комисията предлага да се създаде нов § 36:

§ 36. В чл. 156, ал. 2, т. 4 думите „определеното от съда първоначално“ се заменя с „първоначалното“.

§ 33. В чл. 157, ал. 4 думите „по предложение на Съвета по изпълнение на наказанията“ се заличават.

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

§ 33 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 33, който става § 37.

§ 34. В чл. 157а, ал. 1 думата „специализирана” се заличава.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 34, който става § 38.

§ 35. Член 179 се изменя така:

„Чл. 179. (1) Когато присъдата, с която на осъдения е наложено наказание лишаване от свобода, се отмени, изтърпяното по нея наказание се зачита при изпълнението на наказанията лишаване от свобода или пробация, наложени на лицето с други присъди, като един ден лишаване от свобода се зачита за два дни пробация.

(2) Когато лишеният от свобода е изтърпял наказание над срока, определен от съда по една от присъдите, изтърпяното наказание в повече се зачита при изпълнение на наказанията лишаване от свобода или пробация, наложени на осъдения по други присъди, като един ден лишаване от свобода се зачита за два дни пробация.

(3) Заповедта на главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” по ал. 1 и 2 подлежи на жалба или протест по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от връчването ѝ пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Решението на съда е окончателно.“

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 35, който става § 39:

§ 39. В чл. 179 се създава ал. 3:

„(3) Заповедта на главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” по ал. 1 и 2 подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от връчването ѝ пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Решението на съда е окончателно.“

§ 36. В чл. 193 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 т. 5 се изменя така:

„5. изолиране в наказателна килия с извеждане на работа или на училище за срок до 3 денонощия.“

2. В ал. 2 след думите „се налагат” се добавя „с мотивирана заповед”.

3. Създава се нова ал. 3:

„(3) Дисциплинарното наказание изолиране в наказателна килия на

непълнолетен може да се налага само при извършено дисциплинарно нарушение по чл. 100, ал. 2, т. 4 и 6-8, както и при системни нарушения по чл. 100, ал. 2, т. 1-3 и 5. Наказанието не може да се налага в условия на единична изолация.“

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за § 36, който става § 40:

§ 40. В чл. 193 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 т. 5 се изменя така:

„5. изолиране в наказателна килия с извеждане на работа или на училище за срок до три денонощия.“

2. В ал. 2 след думите „се налагат“ се добавя „с мотивирана заповед“.

3. Създава се нова ал. 3:

„(3) Дисциплинарното наказание изолиране в наказателна килия на непълнолетен може да се налага само при извършено дисциплинарно нарушение по чл. 100, ал. 2, т. 4, 6, 7 или 8, както и при системни нарушения по чл. 100, ал. 2, т. 1, 2, 3 или 5. Наказанието не може да се налага в условия на единична изолация.“

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея думата „районния“ се заменя с „административния“.

§ 37. Член 198 се изменя така:

„Чл. 198. (1) След изтърпяване на една година от наказанието началникът на затвора се произнася с мотивирана заповед след вземане на становищата на ръководителя на направлението за социална дейност и възпитателна работа, на заместник-началника по режимно-охранителната дейност и на психолога относно основанията за продължаване на специалния режим по отношение на осъдения. Екземпляр от заповедта се връчва на осъдения срещу подпис и се изпраща на прокурора, осъществяващ надзор върху изпълнението на наказанието.

(2) Заповедта подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от връчването ѝ чрез началника на затвора пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Решението на съда е окончателно.

(3) Началникът на затвора се произнася относно продължаването на изтърпяването на наказанието при специален режим периодично, но не по-късно от една година от предходното си произнасяне. Заповедта подлежи на жалба или протест по реда на ал. 2.

(4) Поставените на строг режим осъдени на доживотен затвор и на доживотен затвор без замяна може да се настаняват с мотивирана заповед на началника на затвора в общи помещения с останалите лишени от

свобода и да участват във всички дейности заедно с тях.

(5) Със заповед на началника на затвора поставените на специален режим осъдени на доживотен затвор и на доживотен затвор без замяна може да участват съвместно с други лишени от свобода в трудови, възпитателни, образователни, спортни и други дейности.“

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

§ 37 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 37, който става § 41.

§ 38. Член 224 се изменя така:

„Чл. 224. Началникът на пробационната служба организира взаимодействието с началника на затвора по местоизпълнение на наказанието при условно предсрочно освобождаване с налагане на пробационни мерки.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 38, който става § 42.

§ 39. В чл. 228 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата „спира“ се заменя с „преустановява“.
2. В ал. 3, изречение първо думата „спира“ се заменя с „преустановява“.
3. Създава се ал. 4:

„(4) Когато по време на изтърпяване на наказанието пробация осъденият се е отклонил и е обявен за национално издирване, изпълнението на пробационните мерки се преустановява до установяване и довеждане на лицето в пробационната служба.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 39, който става § 43.

§ 40. Създава се чл. 230а:

„Чл. 230а. (1) Когато присъдата, с която на осъдения е наложено наказание пробация, се отмени, изтърпяното по нея наказание се зачита при изпълнението на наказанията лишаване от свобода или пробация, наложени на лицето с други присъди, като два дни пробация се зачитат за един ден лишаване от свобода.

(2) Когато осъденият е изтърпял наказание пробация над срока, определен му от съда по една от присъдите, изтърпяното наказание в повече се зачита при изпълнението на останалите присъди, по които му е

наложено наказание пробация или лишаване от свобода, като два дни пробация се зачитат за един ден лишаване от свобода.

(3) Алинея 2 не се прилага за изтърпяната част от наказанието пробация в случаите, когато това наказание е било заменено с наказание лишаване от свобода на основание чл. 43а, т. 2 от Наказателния кодекс.

(4) Заповедта на главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” по ал. 1 и 2 подлежи на жалба или протест по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от връчването ѝ пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Решението на съда е окончателно.“

Комисията не подкрепя текста на вносителя и предлага § 40 да бъде отхвърлен.

§ 41. В чл. 235 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създават се ал. 2 и 3:

„(2) Когато с присъда на едно лице се наложи самостоятелно наказание глоба, времето, през което то е било задържано, се зачита при изпълнението на наказанието лишаване от свобода или пробация, наложено му с друга присъда, като един ден задържане се зачита за един ден лишаване от свобода или за три дни пробация.

(3) Заповедта на главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” по ал. 2 подлежи на жалба или протест по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от връчването ѝ пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Решението на съда е окончателно.“

Комисията не подкрепя текста на вносителя и предлага § 41 да бъде отхвърлен.

§ 42. В чл. 237 се създава ал. 3:

„(3) Съдебният акт, с който е наложено наказание лишаване от право да се упражнява търговска дейност, се изпраща от прокурора на Агенцията по вписванията за извършване на вписване, заличаване и обявяване.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 42, който става § 44.

§ 43. В чл. 239 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създават се ал. 2 и 3:

„(2) Когато с присъда на едно лице се наложи самостоятелно наказание обществено порицание, времето, през което то е било задържано, се зачита при изпълнението на наказанието лишаване от

свобода или пробация, наложено му с друга присъда, като един ден задържане се зачита за един ден лишаване от свобода или за три дни пробация.

(3) Заповедта на главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” по ал. 2 подлежи на жалба или протест по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от връчването ѝ пред административния съд по местоизпълнение на наказанието. Решението на съда е окончателно.“

Комисията не подкрепя текста на вносителя и предлага § 43 да бъде отхвърлен.

§ 44. Създават се част шеста с чл. 276-283 и част седма с чл. 284-286:

„ЧАСТ ШЕСТА
ЗАЩИТА СРЕЩУ ИЗТЕЗАНИЯ, ЖЕСТОКО, НЕЧОВЕШКО ИЛИ
УНИЗИТЕЛНО ОТНОШЕНИЕ ПРИ ИЗТЪРПЯВАНЕ НА
НАКАЗАНИЕТО ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА ИЛИ ЗАДЪРЖАНЕТО
ПОД СТРАЖА

Чл. 276. (1) Всеки лишен от свобода или задържан под стража може да иска:

1. прекратяването на действия и бездействия на орган по изпълнение на наказанията или на длъжностно лице, представляващи нарушение на забраната по чл. 3;

2. извършването на действия с цел прекратяване или предотвратяване на нарушение на забраната по чл. 3.

(2) Липсата на изрично формулирано в нормативен акт задължение за извършване на фактически действия не е пречка искането по ал. 1 да бъде уважено, за да се прекрати нарушението на чл. 3.

Чл. 277. (1) Искането се предявява писмено пред административния съд по местоизпълнение на наказанието или задържането под стража.

(2) Искането може да се предяви и чрез началника на затвора или на съответната областна или районна служба „Изпълнение на наказанията“, който е длъжен да го изпрати в административния съд по местоизпълнение на наказанието или задържането под стража в тридневен срок от получаването му заедно с данни относно основанието за оспорваното действие или бездействие.

(3) Искането се вписва в специална книга в съда, като се отбелязват точният час на постъпването и подателят му.

(4) В случаите по ал. 1 съдът задължава органа по изпълнение на наказанията незабавно да предостави данни за оспорваните действия и бездействия.

Чл. 278. В 14-дневен срок от постъпването на искането съдията може да провери чрез органите на полицията, прокуратурата, омбудсмана, нещо лице или неправителствени организации, както и по всякакви други начини, действията и бездействията, чието прекратяване се търси, и основанието за тях.

Чл. 279. (1) Съдът разглежда искането в открито съдебно заседание.

(2) Заседанието се провежда с участие на началника на затвора или на съответната областна или районна служба „Изпълнение на наказанията“, лицето по чл. 276, ал. 1 и негов представител. Неявяването без уважителни причини на началника или на представителя на лицето по чл. 276, ал. 1 не е пречка за разглеждане на делото. Делото се разглежда в отсъствие на лицето по чл. 276, ал. 1, когато то заяви, че не желае да се яви или явяването му е невъзможно по здравословни или други основателни причини.

Чл. 280. (1) Съдът се произнася с разпореждане в срока по чл. 278, ал. 1.

(2) С разпореждането съдът може:

1. да отхвърли искането;

2. да разпореди на органа по изпълнение на наказанията или на съответното длъжностно лице да извърши конкретни действия, с които да предотврати или да прекрати безусловно действията или бездействията, представляващи нарушение на чл. 3, като определи срок за това.

Чл. 281. (1) Разпореждането може да се обжалва в тридневен срок от обявяването му пред тричленен състав на същия съд.

(2) Жалбата се разглежда по реда на глава тринадесета от Административнопроцесуалния кодекс и не спира изпълнението.

Чл. 282. Разпореждането подлежи на изпълнение по реда на глава седемнадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 283. За неуредените в тази част въпроси се прилагат съответно разпоредбите на глава петнадесета, раздел I от Административнопроцесуалния кодекс.

ЧАСТ СЕДМА

ОТГОВОРНОСТ ЗА ДЕЙНОСТ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ ОРГАНИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА

Чл. 284. (1) Държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3.

(2) В случаите по чл. 3, ал. 2 съдът взема предвид кумулативното въздействие върху лицето на условията, в които се е изтърпявало наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, продължителността, както и други обстоятелства, които имат значение за правилното решаване на спора.

(3) Съдът задължава специализираните органи по изпълнение на наказанията да предоставят информация от значение за правилното установяване на фактите по делото. В случай на неизпълнение на това задължение съдът може да приеме за доказани съответните факти.

(4) Съдът може служебно да призове длъжностни лица от мястото за лишаване от свобода и всяко друго лице, чиито показания биха могли да спомогнат за изясняване на фактите по делото.

(5) В случаите по ал. 1 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното.

Чл. 285. (1) Искът по чл. 284, ал. 1 се разглежда по реда на глава единадесета от Административнопроцесуалния кодекс.

(2) Искът се предявява пред административния съд по мястото на увреждането или по настоящия адрес на увредения срещу органите по чл. 284, ал. 1, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите.

(3) За исковете по тази част се внася проста държавна такса в размер, определен с тарифата по чл. 73, ал. 3 от Гражданския процесуален кодекс. Разноски по делата, както и разноски по изпълнението не се внасят предварително.

Чл. 286. (1) Делата по тази част се разглеждат със задължително участие на прокурор.

(2) Когато искът се отхвърли изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. Разноските се заплащат от ищеца и при оттегляне на иска изцяло или при отказ от иска изцяло.

(3) Когато искът се уважи изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, когато е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска.“

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 44, който става § 45, като в наименованието на част шеста думите: „при изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража“ се заличават.

§ 45. В допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1.Параграф 3 се отменя.

2. Създава се § 3в:

„§ 3в. Интегритет по смисъла на този закон означава честност и степен, в която личността се придържа към установените правни, организационни, морални и социални норми.“

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за § 45, който става § 46:

§ 46. В допълнителните разпоредби § 3 се отменя.

§ 46. В преходните и заключителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 13 думите „с изключение на разпоредбата на чл. 43, ал. 3, която влиза в сила от 1 януари 2019 г.“ и запетаята пред тях се заличават.

2. Създават се § 14, 15, 16 и 17:

„§ 14. В 3-годишен срок от влизането в сила на закона държавните служители, заемащи длъжности по чл. 19, ал. 1, т. 1 в Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" и в териториалните ѝ служби, преминават изследване за професионална и психологическа пригодност, което включва психологическо изследване и полифизиографски тест, по поредност, определена с акт на министъра на правосъдието. При констатиране на психологическа несъвместимост на държавния служител с изискванията за заеманата длъжност и непригодност да изпълнява служебните задължения същият се предлага за оценка на изпълнението на длъжностните задължения.

§ 15. Лишените от свобода или задържаните под стража, които са били освободени до шест месеца преди влизането в сила на този закон, могат да предявят иск по чл. 284, ал. 1.

§ 16. Лишените от свобода или задържаните под стража, които са били освободени преди влизането в сила на този закон и чиито оплаквания относно условия на задържане в нарушение на чл. 3 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи са били обявени за недопустими с решение на Европейския съд по правата на човека на основание неизчерпване на новосъздаденото вътрешноправно средство за защита, могат да предявят иск по чл. 284, ал. 1. Искът може да се предяви в шестмесечен срок от уведомяването им от Секретариата на Европейския съд по правата на човека за постановеното решение.

§ 17. Подадените до деня на влизането в сила на този закон иски за вреди, причинени на лишени от свобода или задържани под стража от задържане в лоши условия, се разглеждат по реда на чл. 284, ал. 1.“

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

В § 46, т. 1 се изменя така:

„т. 1 В § 13 думите „2019“ се заменят с „2018“.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя, но предлага § 46 да бъде отхвърлен, тъй като е отразен систематично в § 7 и 47.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за наименованието: „Преходни и заключителни разпоредби“.

Комисията предлага да се създадат нови § 47, 48 и 49:

§ 47. Лишените от свобода или задържаните под стража, които са били освободени до 6 месеца преди влизането в сила на този закон, може да предявят иск по чл. 284, ал. 1.

§ 48. Лишените от свобода или задържаните под стража, които са били освободени преди влизането в сила на този закон и чиито оплаквания относно условия на задържане в нарушение на чл. 3 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, съставена в Рим на 4 ноември 1950 г. (ратифицирана със закон – ДВ, бр. 66 от 1992 г.) (обн., ДВ, бр. 80 от 1992 г.; изм., бр. 137 от 1998 г. и бр. 38 от 2010 г.) са били обявени за недопустими с решение на Европейския съд по правата на човека на основание неизчерпване на новосъздаденото вътрешноправно средство за защита, може да предявят иск по чл. 284, ал. 1. Искът се предявява в 6-месечен срок от уведомяването им от Секретариата на Европейския съд по правата на човека за постановеното решение.

§ 49. Подадените до влизането в сила на този закон иски за вреди, причинени на лишени от свобода или задържани под стража от задържане в лоши условия, се разглеждат по реда на чл. 284, ал. 1.“

§ 47. В Административнопроцесуалния кодекс (обн., ДВ, бр. 30 от 2006 г., бр. 59 и 64 от 2007 г., бр. 94 от 2008 г., бр. 35 от 2009 г., бр. 100 от 2010 г., бр. 39 от 2011 г., бр. 77 от 2012 г., бр. 104 от 2013 г., бр. 27 от 2014 г. и бр. 74 от 2016 г.) в чл. 203, ал. 2 накрая се добавя „или на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража“.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 47, който става § 50.

§ 48. В Наказателния кодекс (обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм. и доп., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм. и доп., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм. и доп., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм. и доп., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. - бр. 97 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. - бр. 120 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. - бр. 98 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 32 от 2010 г., бр. 33 и 60 от 2011 г., бр. 19, 20 и 60 от 2012 г., бр. 17, 61 и 84 от 2013 г., бр. 19, 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 74, 79 и 102 от 2015 г. и бр. 32 и 47 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 41 ал. 6 се изменя така:

„(б) Първоначалният режим на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода се определя от съда съобразно разпоредбите на този кодекс и на специалния закон.“

2. В чл. 70:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Съдът може да постанови условно предсрочно освобождаване от изтърпяване на останалата част от наказанието лишаване от свобода по отношение на осъден, който е дал доказателства за своето поправяне и е изтърпял фактически:

1. не по-малко от една втора от наложеното наказание;

2. не по-малко от две трети от наложеното наказание в случаите на опасен рецидив.“;

б) алинея 2 се отменя;

в) алинея 3 се изменя така:

„(3) Когато осъденият изтърпява отделно две или повече наказания лишаване от свобода, условно предсрочно освобождаване се допуска само за последното от тях.“;

г) алинея 6 се изменя така:

„(б) При условното предсрочно освобождаване за осъдения се установява изпитателен срок в размер на неизтърпяната част от наказанието. В рамките на изпитателния срок, но за не повече от три

години, съдът може да постанови една от пробационните мерки по чл. 42а, ал. 2, т. 1 - 4, като взема предвид доклад от пробационния служител.“

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

§ 48 – отпада.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за § 48, който става § 51:

§ 51. В Наказателния кодекс (обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. - бр. 97 от 1995 г.; изм., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. - бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. - бр. 98 от 2000 г.; изм., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 32 от 2010 г., бр. 33 и 60 от 2011 г., бр. 19, 20 и 60 от 2012 г., бр. 17, 61 и 84 от 2013 г., бр. 19, 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 74, 79 и 102 от 2015 г., бр. 32 и 47 от 2016 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2016 г. - бр. 83 от 2016 г.; изм., бр. 95 от 2016 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 41 ал. 6 се изменя така:

„(б) Първоначалният режим на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода се определя от съда съобразно разпоредбите на този кодекс и на специалния закон.“

2. В чл. 70:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Съдът може да постанови условно предсрочно освобождаване от изтърпяване на останалата част от наказанието лишаване от свобода по отношение на осъден, който е дал доказателства за своето поправяне и е изтърпял фактически:

1. не по-малко от една втора от наложеното наказание;

2. не по-малко от две трети от наложеното наказание в случаите на опасен рецидив.”;

б) алинеи 2 и 3 се отменят;

в) алинея 6 се изменя така:

„(б) При условното предсрочно освобождаване за осъдения се установява изпитателен срок в размер на неизтърпяната част от наказанието. В рамките на изпитателния срок, но за не повече от три години, съдът може да постанови една от пробационните мерки по чл. 42а, ал. 2, т. 1 - 4, като взема предвид доклад от пробационния служител.“

§ 49. В Наказателно-процесуалния кодекс (обн., ДВ, бр. 86 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 46 и 109 от 2007 г., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г., бр. 15, 32 и 101 от 2010 г., бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 71 от 2013 г., бр. 21 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 от 2015 г. и бр. 32, 39 и 62 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 301, ал. 1, т. 6 думите „и тип затворническо заведение“ се заличават.

2. В чл. 306, ал. 1, т. 2 думите „и типа затворническо заведение“ се заличават.

3. В чл. 437:

а) заглавието се изменя така:

„Предложение или молба за предсрочно освобождаване“

б) в ал. 1 т. 2 се изменя така:

„2. началникът на затвора;“

в) алинея 2 се изменя така:

„(2) Осъденият може и сам да подаде молба за предсрочно освобождаване по чл. 70 и 71 от Наказателния кодекс. Молбата се подава чрез началника на затвора.“;

г) създава се ал. 4:

„(4) Към предложението или молбата се прилагат личното досие на лицето, другите писмени материали от значение за правилното решаване на делото и списъкът на лицата, които трябва да бъдат призовани.“

4. В чл. 438:

а) заглавието се изменя така:

„Съд, който разглежда предложението или молбата“

б) думите „Предложението по чл. 437, ал. 1 се разглежда“ се заменят с „Предложението или молбата по чл. 437, ал. 1 се разглеждат“.

5. В чл. 439:

а) в заглавието накрая се добавя „или молбата“;

б) в ал. 1 след думата „предложението“ се добавя „или молбата“;
в) алинеи 2 и 3 се изменят така:

„(2) Участието на прокурора, началника на затвора или негов представител и на осъдения е задължително.

(3) Осъденият има право на защитник. Съдът назначава служебен защитник само когато осъденият не е в състояние да заплати адвокатско възнаграждение, желае да има защитник и интересите на правосъдието изискват това.“;

г) в ал. 4 думите „органа, който е направил предложението“ се заменят с „началника на затвора и на прокурора“;

д) алинея 5 отменя.

6. Създава се чл. 439а:

„Доказателства за поправка на осъдения

Чл. 439а. (1) Доказателства за поправянето са всички обстоятелства, които сочат за положителната промяна у осъдения по време на изтърпяване на наказанието, като доброто поведение, участието в трудови, образователни, обучителни, квалификационни или спортни дейности, в специализирани програми за въздействие, общественополезни прояви.

(2) Доказателствата за поправянето се установяват от оценката за осъдения по чл. 155 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, следването на индивидуалния план за изпълнение на присъдата по чл. 156 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, както и от всички други източници, които носят информация за поведението на осъдения по време на изтърпяване на наказанието.

(3) Неприлагането на мерки за поощрение, неучастието в програми и дейности по ал. 1, когато такива не са били достъпни за осъдения, или размерът на неизтърпяната част от наказанието не могат да бъдат единствени основания за отказ от постановяване на условно предсрочно освобождаване, без да се изследва цялостно поведението на осъдения по време на изтърпяване на наказанието.“

7. В чл. 440 ал. 2 се изменя така:

„(2) Определението на съда подлежи на обжалване от осъдения и от началника на затвора и на протест от прокурора по реда на глава двадесет и втора. Определението се изпълнява незабавно след изтичането на срока за обжалване, освен ако е подаден частен протест, който не е в интерес на обвиняемия.“

8. Член 441 се изменя така:

„Ново предложение или нова молба

Чл. 441. Когато предложението или молбата по чл. 437 не бъдат уважени от съда, ново предложение или молба може да се направят не по-рано от шест месеца от деня на влизането в сила на определението.“

9. Член 449 се изменя така:

„Предложение или молба за замяна

Чл. 449. (1) Предложението за замяна на наказанието доживотен затвор с наказание лишаване от свобода може да прави окръжният прокурор по местоизпълнението на наказанието или началникът на затвора след изтърпяване на определената по чл. 38а, ал. 3 от Наказателния кодекс част от наказанието.

(2) Осъденият може да подаде молба за замяна при условията на ал. 1.“

10. В чл. 450:

а) заглавието се изменя така:

„Ред за разглеждане на предложението или молбата“

б) в ал. 1 след думата „Предложението“ се добавя „или молбата“.

Предложение от нар. пр. Чавдар Георгиев, Георги Гьоков и Михаил Миков:

В § 49 т. 3 – 10 – отпадат.

Комисията не подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция за § 49, който става § 52:

§ 52. В Наказателно-процесуалния кодекс (обн., ДВ, бр. 86 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 46 и 109 от 2007 г., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г., бр. 15, 32 и 101 от 2010 г., бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 71 от 2013 г., бр. 21 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 от 2015 г. и бр. 32, 39, 62, 81 и 95 от 2016 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 301, ал. 1, т. 6 думите „и тип затворническо заведение“ се заличават.

2. В чл. 306, ал. 1, т. 2 думите „и типа затворническо заведение“ се заличават.

3. В чл. 437:

а) заглавието се изменя така: „Предложение или молба за предсрочно освобождаване“;

б) в ал. 1 т. 2 се изменя така:

„2. началникът на затвора;“

в) създава се нова ал. 2:

„(2) Осъденият може и сам да подаде молба за предсрочно освобождаване по чл. 70 и 71 от Наказателния кодекс. Молбата се подава чрез началника на затвора.“;

г) досегашната ал. 2 става нова ал. 3 и в нея след думата „предложението“ се добавя „или молбата“, а думите „което се предлага за предсрочно освобождаване“ се заличават“.

4. В чл. 438:

а) заглавието се изменя така: „Съд, който разглежда предложението или молбата“;

б) думите „Предложението по чл. 437, ал. 1 се разглежда“ се заменят с „Предложението или молбата по чл. 437, ал. 1 или 2 се разглежда“.

5. В чл. 439:

а) в заглавието накрая се добавя „или молбата“;

б) в ал. 1 след думата „предложението“ се добавя „или молбата“;

в) алинеи 2 и 3 се изменят така:

„(2) Участието на прокурора, началника на затвора или негов представител и на осъдения е задължително.

(3) Осъденият има право на защитник. Съдът назначава служебен защитник само когато осъденият не е в състояние да заплати адвокатско възнаграждение, желае да има защитник и интересите на правосъдието изискват това.“;

г) в ал. 4 думите „органа, който е направил предложението“ се заменят с „началника на затвора и на прокурора“;

д) алинея 5 отменя.

6. Създава се чл. 439а:

„Доказателства за поправяне на осъдения

Чл. 439а. (1) Доказателства за поправянето са всички обстоятелства, които сочат за положителната промяна у осъдения по време на изтърпяване на наказанието, като доброто поведение, участието в трудови, образователни, обучителни, квалификационни или спортни дейности, в специализирани програми за въздействие, общественополезни прояви.

(2) Доказателствата за поправянето се установяват от оценката за осъдения по чл. 155 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, работата по индивидуалния план за изпълнение на присъдата по чл. 156 от същия закон, както и от всички други източници на информация за поведението на осъдения по време на изтърпяване на наказанието.

(3) Неприлагането на мерки за поощрение, неучастието в програми и дейности по ал. 1, когато такива не са били достъпни за осъдения, или размерът на неизтърпяната част от наказанието не могат да бъдат единствени основания за отказ от постановяване на условно предсрочно освобождаване, без да се изследва цялостно поведението на осъдения по време на изтърпяване на наказанието.“

7. В чл. 440 ал. 2 се изменя така:

„(2) Определението на съда подлежи на обжалване от осъдения и от началника на затвора и на протест от прокурора по реда на глава двадесет и втора. Определението се изпълнява незабавно след изтичането на срока за обжалване, освен ако е подаден частен протест, който не е в интерес на осъдения.“

8. Член 441 се изменя така:

„Ново предложение или нова молба

Чл. 441. Когато предложението или молбата по чл. 437 не бъдат уважени от съда, ново предложение или молба може да се направят не по-рано от шест месеца от деня на влизането в сила на определението.“

9. Член 449 се изменя така:

„Предложение или молба за замяна

Чл. 449. Предложението за замяна на наказанието доживотен затвор с наказание лишаване от свобода може да прави окръжният прокурор по местоизпълнението на наказанието или началникът на затвора. Осъденият може да подаде молба за замяна.“

10. В чл. 450:

а) заглавието се изменя така: „Ред за разглеждане на предложението или молбата“

б) в ал. 1 след думата „Предложението“ се добавя „или молбата“;

в) алинея 4 се изменя така:

„(4) Ако предложението или молбата по чл. 449 не бъдат уважени, ново предложение или нова молба може да се направи, съответно подаде, не по-рано от две години от произнасянето на определението.“

Комисията предлага да се създаде § 53:

§ 53. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. параграфи 3, 4, 5 и § 6 относно чл. 35а и чл. 36, ал. 1, които влизат в сила от 1 юли 2017 г.;

2. параграф 45 относно част шеста, който влиза в сила от 1 май 2017 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ:

ДАНАИЛ КИРИЛОВ